

Minifakta om tåg

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

I boken får vi lära oss om tåg. Vi får bland annat läsa om den första järnvägen, den längsta järnvägen och det snabbaste tåget. Vi får också veta att det är bra för miljön att åka tåg.

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter samt för att anpassa läsningen efter textens form och innehåll. (SV åk 1–3)
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar, såväl med som utan digitala verktyg. (SV åk 1–3)
- Informationssökning i böcker, tidskrifter och på webbplatser för barn samt via sökmotorer på internet. (SV åk 1–3)
- Framställning av berättande bilder, till exempel sagobilder. (BL åk 1–3)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Söka information från olika källor och värdera dessa.
- Kommunicera med bilder för att uttrycka budskap.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att avkoda och förstå texter. (SV åk 1–6)
- Strategier för att skriva olika typer av texter, till exempel meddelanden. (SV åk 1–6)
- Informationssökning i böcker och på webbplatser för barn (SV åk 1–6).
- Teckning, måleri och modellering. (BL åk 1–3)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Läs, förstå och reflektera över olika texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.
- Söka och värdera information från olika källor.
- Skapa bilder med olika verktyg, tekniker och material.

ORD ATT FÖRKLARA

REFLEKTIONER

När ni har läst boken, låt eleverna reflektera över den med hjälp av punktlistan nedan. Reflektionen kan göras muntligt eller skriftligt, enskilt eller i grupp.

- Något jag redan kunde.
- Något nytt som jag lärde mig.
- Detta undrar jag över.
- Detta tyckte jag var svårt att förstå.
- Detta tyckte jag var intressant.
- Detta skulle jag vilja lära mig mer om.
- Detta saknade jag i boken.

PARARBETE MED FRÅGOR

Dela in eleverna i par. I paren har de var sin roll. En ska vara frågeläsare och en ska vara informationssökare. De turas om med rollerna.

Be eleverna slå upp en viss sida i boken. Dela ut en fråga till frågeställaren, som ska läsa frågan. Informationssökaren får i uppdrag att leta upp svaret i boken.

När informationssökaren har hittat svaret byter man roller. Frågeläsaren får en ny fråga som hen läser och informationssökaren letar upp.

Förslag på frågor:

Sidorna 4–5	Vad använde man innan det fanns lok?
Sidorna 6–7	Hur mycket reser vi i Sverige varje dag?
Sidorna 8–9	När öppnades världens första tunnelbana?
Sidorna 10–11	Hur långt får ett godståg vara?
Sidorna 12–13	I vilket land finns det snabbaste tåget?
Sidorna 14–15	Varför är tåg säkrare än bil?
Sidan 16	Vad heter världens längsta järnväg?

SKRIV EN BERÄTTELSE

Eleverna ska skriva sina egna berättelser, som ska inkludera ett tåg. Det kan handla om någon som ska ut och resa, någon som jobbar på ett tåg, någon som är på utflykt med sin klass etc.

Eleverna ska använda en sexfältare som utgångspunkt. Dela in ett A3-papper i sex lika stora fält. Låt eleverna rita sina berättelser i sexfältaren, med en passande bild under varje rubrik. Utifrån bilderna ska eleverna sedan skriva sina berättelser.

Titel	Orientering	Komplikation
Händelser	Lösning	Avslutning

Titel – Vad heter din berättelse? (Bra att spara till sist)

Orientering – Presentera huvudpersonen/huvudpersonerna. Utgå ifrån frågorna vem? var? och när?

Komplikation – Presentera ett problem. Vad hände? Varför?

Händelser – Vad hände sedan?

Lösning – Hur blir problemet löst?

Avslutning – Hur slutar berättelsen?

Feedback

Låt eleverna ge feedback på varandras berättelser. Alla elever får läsa en annans berättelse och ge feedback utifrån checklistan på nästa sida.

CHECKLISTA

Kryssa i det som finns med i berättelsen. Skriv annars vad som saknas. Avsluta med en kommentar om vad du tyckte om berättelsen och varför.

Titel	☐	_____
Orientering	☐	_____
Komplikation	☐	_____
Händelser	☐	_____
Lösning	☐	_____
Avslutning	☐	_____
Stor bokstav/punkt	☐	_____

Kommentar till författaren:

FACIT

Läsförståelse

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. När öppnades den första järnvägen för tåg i Sverige?
Den öppnades 1856.
2. Vem sitter längst fram i loket?
Lokföraren sitter längst fram.
3. Vad gör en tågvärd?
Tågvärden kollar biljetterna.
4. I vilken stad öppnades världens första tunnelbana?
Den öppnades i London.
5. Hur snabbt kör tågen i Sverige som mest?
De snabbaste kör i 200 km i timmen.
6. Hur lång är världens längsta järnväg?
Den är över 900 mil lång.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

7. Vad var en hästbana?
Innan det fanns tåg så var det hästarna som drog vagnarna och det kallades hästbana.
8. Vad kallas det när tågen går under jorden?
Det kallas tunnelbana.
9. Vad gör ett godståg?
Ett godståg kör inte människor utan möbler, mat, trä eller annat.

Frågor bortom raderna

 (Fundera och ge egna svar.)

10. Varför tror du att det är förbjudet att gå på rälsen?
Eget svar.
11. Tåg är bättre för miljön än bilar. Varför är det så, tror du?
Eget svar.
12. Tycker du om att åka tåg? Berätta och motivera.
Eget svar.

VILKET ÄR ORDET?

ågt

klo

gävräj

gnavra

rettljiber

slär

utleanbann

gåtdräv

järnväg

vagnar

tåg

lok

räls

tågvärd

biljetter

tunnelbana